

متن پرسش

با سلام خدمت استاد گرامی: بنده در مورد مبحث جبر و اختیار از خیلی از اساتید سوال کردم و مطالعاتی نیز داشتم ولی پاسخ مشخص و قانع کننده ای برای خودم پیدا نکردم. مدتی است مباحث شناخت خویشتن، برهان صدیقین و معاد جنابعالی را دنبال کردم و در این مدت این سوال را نیز مد نظر داشته ام. چند وقتی است در عقل ناقص خودم به این نتیجه رسیده ام که بجز بخش «نیت و انتخاب» در بقیه بخشها (خطور یک مطلب به ذهن، شرایط فرد و خانواده و ژنتیک، شرایط محیطی و اجتماعی در انجام و به ثمر رسیدن کارها حتی دین فرد) جبر حاکم است که به نظرم حدیث «العمل هو النیه» می تواند تایید کننده این نظر باشد. می خواستم نظر شما را بدانم که آیا این نظر بنده درست است یا غلط؟ ممنون می شوم توضیح بفرمایید.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همین طور است که می فرمایید ولی به این موضوع، جبری که مقابل آن اختیار باشد، نمی گویند. بلکه به آن، «موجبیت» می گویند. یعنی ما در نظامی قرار داریم که ما آن را انتخاب نکرده ایم ولی می توانیم خود را با انتخاب های خود در آن نظام شکل دهیم. موفق باشید